

Smehljajoča se princeska.

Otroci, ki so žalostni in objokani, vidijo večkrat v sanjah smehljajočo se princesko.

Tudi mali Jernejček je bil otrok in često je jokal in videl princezinjo, ki ga je tolažila.

Prvič jo je zagledal v sanjah, ko mu je umrl stari stric Gašper, čebelar, ki so ga kmetje devet fara na okoli spoštovali in ljubili. Tudi Jernejček ga je rad imel, a še sam ni dobro vedel, ali ima rajši strica ali njegov med, s katerim se je tako rad sladkal. No, ni mu bilo zameriti, saj je bil tedaj še zelo majhen.

Stric mu je nenadoma umrl. Tam v Bitnjem, v bogati vasi sredi Sorškega polja, je stric gospodaril s svojimi čebelicami. In tam so ga našli sosedje neko jutro mrtvega. Sredi čebelnjaka je ležal zadet od kapi, a okoli glave so mu čebele šumele in mu brenčale posmrtnico.

In Jernejček je šel za pogrebom in jokal. Ko je zvečer legel počivat, ga je obiskala smehljajoča se princeska. Lepa je bila kakor rdečelična deklica na dedovem panju in njene oči so kar sejale sončne žarke. Pogledala ga je in zašepetala:

»Ne bodi žalosten, deček moj dragi, saj sem vendar jaz s teboj! Dokler sem ti jaz prijateljica, se ti ni treba bati ničesar! Spet se ti bo vrnilo v srce veselje, pozabil boš in srečen boš!«

Vila je izginila.

Zjutraj je Jernejček vstal vesel in zadovoljen. Bolečina za stricem je kar čez noč splahnela in ostal je samo spomin, tako daljen, kakor bi mu bil stric umrl že zdavnaj in ne šele prejšnji dan.

Kasneje je Jerneju umrl prijatelj sošolec. Vedno sta bila skupaj in nobene skrivnosti ni bilo med njima, ne zavisti ne zlobe. Sama mladina je pospremila dečka na zadnji poti. Njegova bela krsta ni bila mrtvaška rakev, temveč blesteča grmada cvetja in, ko so sošolci hiteli za njegovim pogrebom tja čez zelene travnike na pokopališče, so zagledali belega sijočega metulja, ki se je sprostil nad krsto. In tovarišem je bilo, da se je ta hip poslovila od trupla dečkova duša in se čista in lahka spustila v nebo.

Jernej je vso pot samo jokal in se ni mogel potolažiti, tako rad je imel tovariša.

Ko pa je zvečer truden klonil na ležišče, se mu je spet prikazala smehljajoča se vila in se mu smehljala zvočno in milo, da je čutil tisti smeh v svoji duši.

In Jernej je tudi na sošolca kmalu pozabil. Nekaj dni je še mislil nanj, a vsako noč je zagledal vilo, ki se je nagnila nad njim in mu govorila tolažilne besede.

Ni minilo niti mesec dni, ko je bil tudi sošolec pozabljen, in Jernej je spet veselo živel dalje.

In še je videl smehljajočo se vilo.

Tretjič jo je zagledal, ko mu je umrla mati.

Jokali so bratje in sestre, a Jernej je kar tulil in se ni dal potolažiti. Šel je za pogrebom in nič ni vedel, kje tava. Vse je gledal kakor v težkih, mračnih sanjah. Na grobu pa, ko so mu mater zagrebli, je nenadoma začutil slabost. Onesvestil se je in se predramil šele doma v svoji postelji.

In spet je priplula smehljajoča se vila. Tolažila ga je in mu prigovarjala, naj se pomiri, a se ni mogel potolažiti.

»Ostal sem brez strica in prijatelja, a brez matere ne morem ostati. Za njo pojdem! Tudi sam naj umrem in črni možje naj me odneso na pokopališče, samo da pridem k nji, ki mi je najdražja na svetlu!«

Vila pa je v sanjah šepetala in mu pela ter ga skušala zazibati v pozabljenje, a ga ni mogla.

Minevali so dnevi, a Jernejček je ostal otožen in zamišljen. Vila pa ni obupala. Vsako noč ga je obiskala in ga tolažila ter mu božala razbolelo glavo.

In potem se mu je nekdam prikazala, a ni bila več prosojno bela. Njena halja je bila siva, a njen obraz blede. In tedaj se mu je razodela:

»Pomiri se, deček moj, in zatri v sebi bolečino! Mlad si še, jaz sem vila mladosti in zato te skušam razveseliti in razvedriti, saj mora biti mladost vesela, brezskrbna in razigrana! Dolgo, dolgo sem te skušala pomiriti, pa si samo jokal. In tvoje solze so mi umazale moje belo prosojno oblačilo. Tvoja mladost ne bo nikoli več vesela in brezskrbna, kakor je mladost drugih otrok! Svoje drage mame res ne boš nikoli več pozabil! Toda vsaj jokati prenehaj, sicer boš umrl v najlepši deški dobi in s teboj bom morala umreti tudi jaz sama!«

In tedaj je vila zaihtela. Iz njenih čudovitih modrih oči so kapljale črne solze kakor mračni diamanti.

In deček se je res počasi pomiril. A v srcu mu je ostala ljubezen do mame in bolečina za njo, ki jo je edino ljubil v življenju. Živel je in vztrajal, a njegova mladost ni bila več sončna in vesela.

Kdo naj bozabi smrt svoje drage matere?

Mirko Kunčič:

Junaki.

*Tonček, Francek, Janezek,
trije korenjaki,
kar na mah postali, hej,
hrabri so vojaki.*

»Zdajle,« brž sklenili so,
»gremo nad sovragal«
In se poslovili so:
»Zbogom, mama dragal«

Boben poje: br-brbom.
»V boj, junaška četa!«
Tonček naš sovražniku
strašno smrt obeta.

Kje pa je sovrag? Nikjer ...
»To smo jih nabili!«
dečki se bahali so,
ko so se vrnili.